

- ▶ **Kartläggning av nationella prognoser och analyser på kompetensförsörjningsområdet: Vilka styrkor och svagheter ser vi i nuvarande utbud?**

Josef Lannemyr

2022-05-31

Agenda

- Om samverkansprogrammet **Kompetensförsörjning och livslångt lärande**
- Resultat från arbetsgruppen *Prognos och analys*
- Diskussion: styrkor, svagheter, möjligheter och hot i prognosutbudet framöver

Mål: samverkansprogrammet

Kompetensförsörjning och livslångt lärande ska bidra till att:

- individer ska vilja och kunna lära om och kontinuerligt utvecklas, så att de är attraktiva på en arbetsmarknad i förändring
- företag kan växa i Sverige genom att attrahera och anställa den kompetens de behöver för att vara konkurrenskraftiga på en global marknad, bedriva världsledande forskning och utveckla världsledande innovationer

Susanne Ackum, ordförande, Forum för Omställning
Mikael Ahlström, grundare och delägare i The Park,
SUP46, Sprout Park och delägare i Hyper Island
Per-Arne Andersson, chef för avdelningen för utbildning
och arbetsmarknad, (SKR)
Per Arvidsson, vice VD, Lantmännen
Katarina Berg, chief Human Resources Officer, Spotify
Birgitta Bergvall-Kåreborn, Rektor L TU
Emma Claesson, HR-direktör, Axel Johnson
Hanna Fager, senior Vice President, Volvo Car Group
Peter Fredriksson, generaldirektör, Skolverket
Carl Heath, chef, RISE Professional Education
Jannie Jeppesen, VD, Swedish Edtech Industry
Peter Larsson, seniorrådgivare, Sveriges Ingenjörer
Thomas Persson, generaldirektör, MYH
Pernilla Ramslöv, VD, Nox Consulting
Maria Rosendahl, enhetschef, Teknikföretagen
Linda Schön Doroci, direktör, Arbetsförmedlingen
Tuula Teeri, VD, (IVA)
Kerstin Tham, rektor, Malmö Universitet
Anders Uddfors, VD, Lernia
Jonas Wettergren, VP & Head of Human Resource,
Combient group
Linda Palmetzhofer, Ordförande, Handels
Caroline Söder, VD, Trygghetsfonden TSL

- Skapa mer effektiva system för **samverkan**
- Använd **digitaliseringens möjligheter** för att förutse, synliggöra och vägleda
- Ta tillvara kunskap om **innovativa metoder** och arbetssätt som kan hjälpa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden
- Underlätta **tillgången** till kontinuerlig **kompetensutveckling** och ökad användning av utbildningssystemet

Resultat från samverkansprogrammet

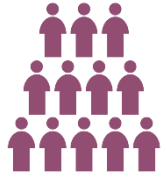
Använd digitaliseringens möjligheter för att förutse, synliggöra och vägleda

Förutsättning 2. Använd digitaliseringens möjligheter för att förutse, synliggöra och vägleda. Det krävs mer träffsäkra prognoser över framtida kompetensbehov. Det skulle ge näringslivet bättre förutsättningar att arbeta strategiskt med sin kompetensförsörjning. Individer som varslas eller önskar göra en karriärväxling kan med god karriärvägledning fatta bättre beslut om inriktningen för sin framtida yrkesbana. Både formella och icke-formella utbildningar kan dimensioneras och anpassas efter ett växande kompetensbehov. För att stärka arbetet med att förutse, synliggöra och vägleda i frågor rörande kompetensbehov och kompetensutbud föreslår vi följande insatser.

- A. *Utveckla en samordnad digital datainfrastruktur som ger den enskilde överblick över karriärvägledning. Det är svårt både för den enskilde och för vägledare samt andra stödfunktioner att hitta rätt bland de tjänster och det stöd som olika aktörer erbjuder i dag. Regeringens uppdrag om en samlad datainfrastruktur är en viktig bas och utgångspunkt som underlättar för alla intressenter att utveckla digitala vägledningstjänster. Digitala stöd och plattformar har stor potential att samordna och hålla samman den pågående tjänsteutvecklingen.*
- B. *Utveckla kvalitetssäkra digitala metoder (exempelvis baserat på SeQF) som stödjer hur exempelvis de regionalt utvecklingsansvariga, branschorganisationerna och myndigheterna genom dialog kan samla in och beskriva kompetensbehov kopplat till bransch, yrke eller utbildningsform. Syftet är att skapa kvalitativa metoder som genererar mer användbara och enhetliga underlag för planering och samordning av utbildning eller andra kompetensutvecklingsinsatser för att möta arbetsgivarnas behov av kompetens.*
- C. *Skapa likartade förutsättningar för regioner av olika storlek att få tillgång till underlag för att återkommande ta fram statistiska prognoser över utbud av och efterfrågan på kompetens i sin region. Detta bör bland annat ske genom att regioner och berörda myndigheter i samverkan utvecklar gemensamma digitala metoder (exempelvis som i projektet matchningsindikatorer). Relevant myndighet bör även genomföra en fördjupad och kompetensinriktad enkätstudie som fokuserar på arbetsgivarnas efterfrågan på kompetens i regionerna.*

- ”Skapa likartade förutsättningar för regioner av olika storlek att få tillgång till underlag för att återkommande ta fram statistiska prognoser över utbud av och efterfrågan på kompetens i sin region. Detta bör bland annat ske genom att regioner och berörda myndigheter i samverkan utvecklar gemensamma digitala metoder (exempelvis som i projektet matchningsindikatorer).”

AG1
Sammanhållen helhet för
infrastruktur och livslångt lärande

AG2
Digital infrastruktur för
livslångt lärande

AG3
Synliggörande av
kompetenser och behov

AG4
Utbildning för framtida
konkurrenskraft

AG5
Attityder och
miljöer för livslångt lärande

AG6
Omställningar, stora
etableringar och
lågkonjunkturer

AG7
Attrahera, integrera och
behålla kompetens

AG8
Kontinuerlig kompetens-
utveckling under yrkeslivet

AG9
Breddad
rekrytering – mångfald
och inkludering

AG10
Ekosystem
för beställarkompetens,
investering och samverkansytor

Undergruppens *Analys och prognosers* arbete

En kartläggning av **utbudet av statistik och prognoser om kompetensförsörjningen**

Identifiera problem och utmaningar med dessa analysverktyg/statistik/prognoser.

Undersöka vilka luckor som finns i det nuvarande utbudet av analysverktyg/statistik/prognoser

Föreslå nya kompletterande analysverktyg/statistik/prognoser.

Branschen "Handel inkl. service av motorfordon och motorcyklar"

- ▶ 592 000 sysselsatta år 2019
- ▶ 541 000 eller 92 procent anställda
- ▶ 59 000 eller 11 procent som även studerar (9 procent hela arb.mark)

Vanligaste yrkena

Anställda 16-74 år inom handeln (SNI 46-48), år 2018

Yrke	Antal	Andel %
Butikssäljare, fackhandel	86 900	18
Butikssäljare, dagligvaror	70 300	15
Företagssäljare	37 300	8
Lager- och terminalpersonal	33 200	7
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	22 300	5
Säljande butikschefer och avdelningschefer i butik	15 200	3
Ordersamordnare m.fl.	7 700	2
Chefer inom handel, nivå 2	7 400	2
Totalt	280 300	60

Källa: SCB, RAMS och Yrkesregistret

Vanligaste utbildningsgrupperna

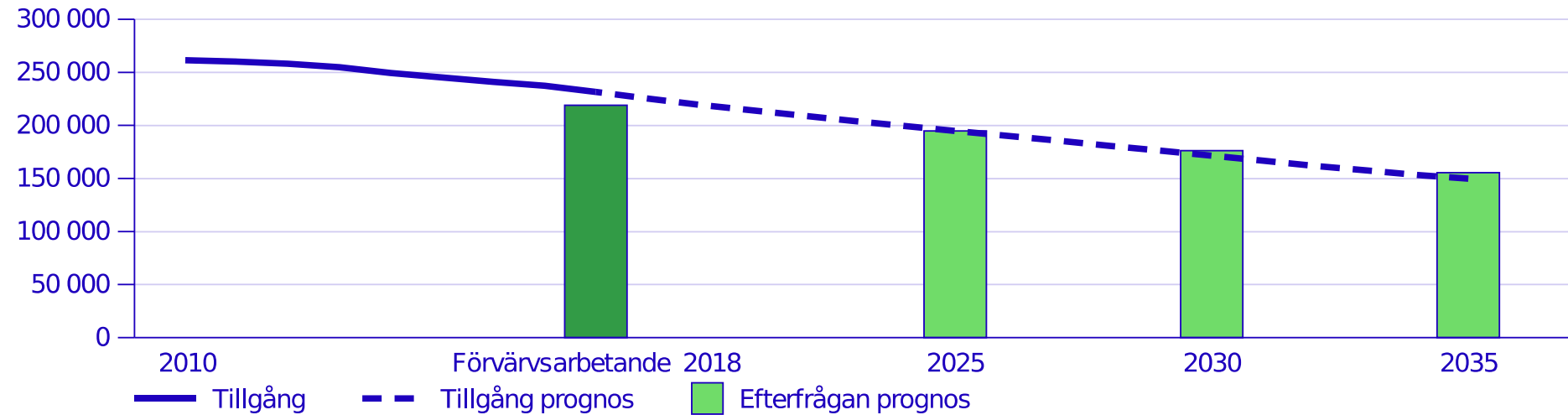
Anställda 16-74 år inom handeln (SNI 46-48), år 2018.

Yrke	Antal	Andel %
Samhällsvetenskaplig/humanistisk utbildning, gymnasial	59 100	13
Grundskoleutbildning	45 200	10
Handels- och administrationsutbildning, gymnasial	42 200	9
Fordonsutbildning, gymnasial	26 400	6
Ekonomiutbildning, gymnasial	20 700	4
El, data- och kommunikationsteknik, automation, gymnasial	16 900	4
Industriutbildning – gymnasial	14 300	3
Ekonomiutbildning – eftergymnasial, minst 3 år	14 300	3
	239 100	51

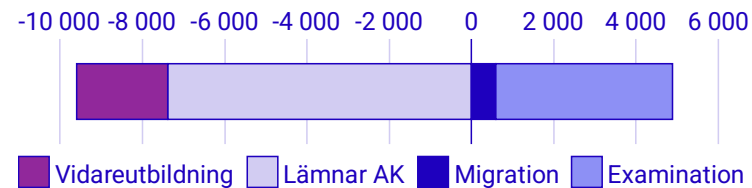
Källa: SCB, RAMS och Utbildningsregistret

Handels- och administrationsutbildning

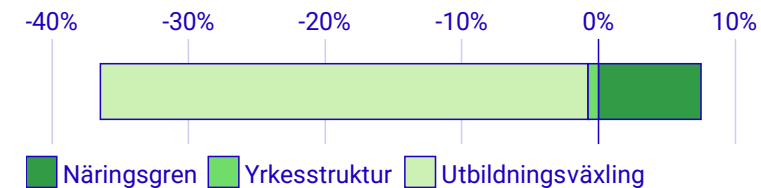
Prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft fram till år 2035

Tillgång, årligt genomsnitt fram till 2035

Efterfrågan, förändring 2018-2035, %

Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Försäljning, inköp och marknadsföring	Bedömning 2022	Bedömning 2026
Kundtjänstpersonal	Liten konkurrens	Mycket liten konkurrens
Marknadsanalytiker och marknadsförare	Konkurrens	Liten konkurrens
Fastighetsmäklare	Konkurrens	Konkurrens
Speditörer och transportmäklare	Konkurrens	Konkurrens
Inköpare och upphandlare	Konkurrens	Konkurrens
Resesäljare och trafikassistenter	Konkurrens	Konkurrens
Marknads- och försäljningsassistenter	Konkurrens	Konkurrens
Banktjänstemän	Konkurrens	Konkurrens
Företagssäljare	Konkurrens	Konkurrens
Ordersamordnare	Konkurrens	Konkurrens
Inköps- och orderassistenter	Konkurrens	Konkurrens
Kassapersonal	Konkurrens	Konkurrens
Butikssäljare, fackhandel	Konkurrens	Konkurrens
Apotekstekniker	Konkurrens	Konkurrens
Butikssäljare, dagligvaror	Konkurrens	Konkurrens
Bensinstationspersonal	Konkurrens	Konkurrens

Branschcase: Handeln

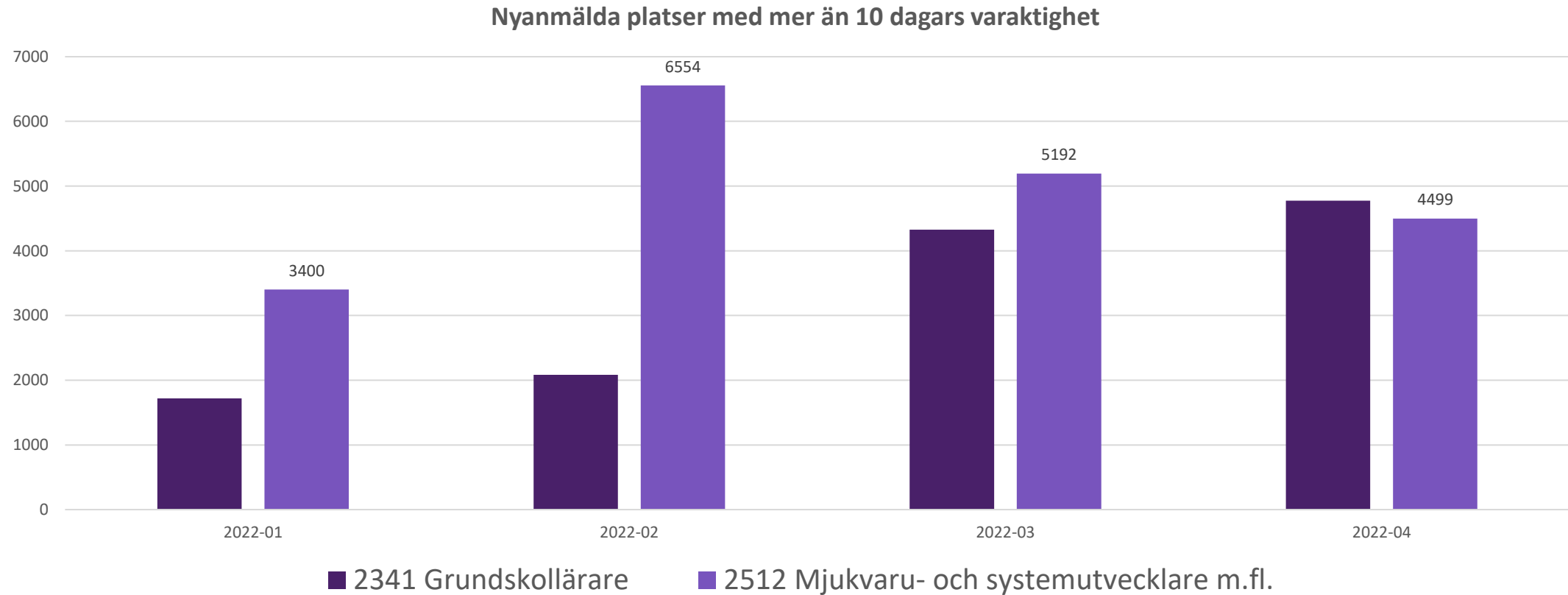
Problem och utmaningar

- Fokus på framtida kompetensbehov
- Större nedbrytbarhet bland vissa yrkesgrupper
- Branschspecifika prognoser
- Inkludera arbetsmarknadens parter i framtagandet
- Prognoser på både nationell och regional nivå
- Förbättrad koppling mellan prognoser och utbildningar/arbetsmarknadspolitiska åtgärder

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-SA](#)

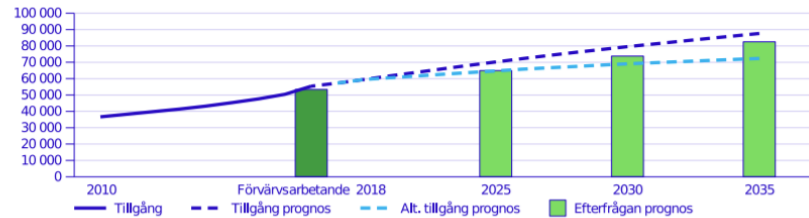
Har vi brist på IT-kompetens i Sverige?

Har vi brist på IT-kompetens i Sverige?

Datautbildning

Prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft fram till år 2035

Varierat arbetsmarknadsläge i dag

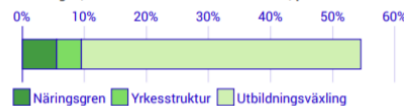
Utbildningsgruppen omfattar personer med högskoleutbildning inom data- och systemvetenskap, informatik och informationsteknik. Här ingår också personer med en yrkeshögskoleutbildning inom data/IT. Omkring 53 500 förvärvsarbetande hade en eftergymnasial datautbildning år 2018. Drygt en tredjedel arbetar inom branschen informations- och kommunikationsverksamhet. Cirka 70 procent i arbetskraften är män. Denna andel väntas kvarstå på sikt.

Tillgången beräknas sammantaget öka med närmare 60 procent fram till år 2035.

Efterfrågan beräknas öka med cirka 55 procent under prognosperioden. Efterfrågetillväxten beror framför allt på att kraven på formell kompetens bedöms fortsätta att öka inom flera IT-yrken. Samtidigt väntas även behovet av dataspecialister öka inom ett flertal näringsgrenar.

Efterfrågan, olika faktorer effekt 2018–2035, procent

Varierat arbetsmarknadsläge även på sikt

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

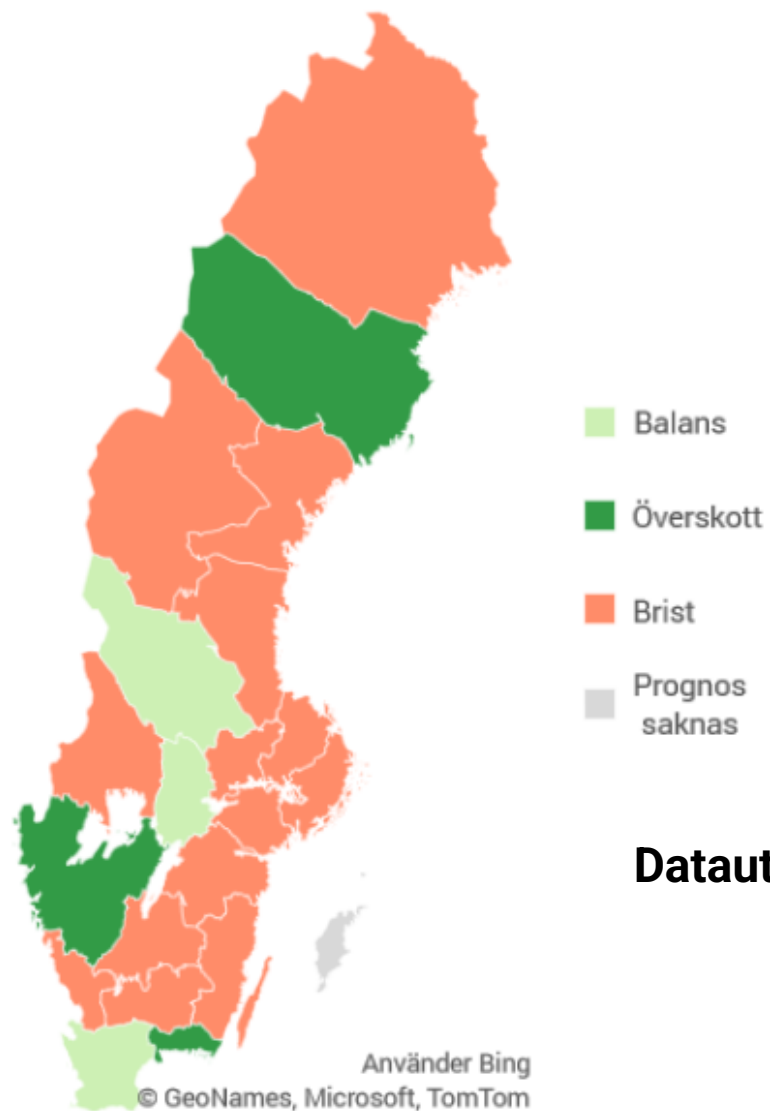

17 december, 2020

IT-kompetensbristen – en rapport om den svenska techsektorns behov av spetskompetens

Techsektorn har länge saknat arbetskraft och trots pandemin så är behovet av kompetens fortsatt stort. Nu larmar branschen om ett förväntat underskott på 70 000 personer år 2024 om inte kraftfulla åtgärder vidtas. Det framgår i IT&Telekomföretagens nya rapport 'IT-kompetensbristen'.

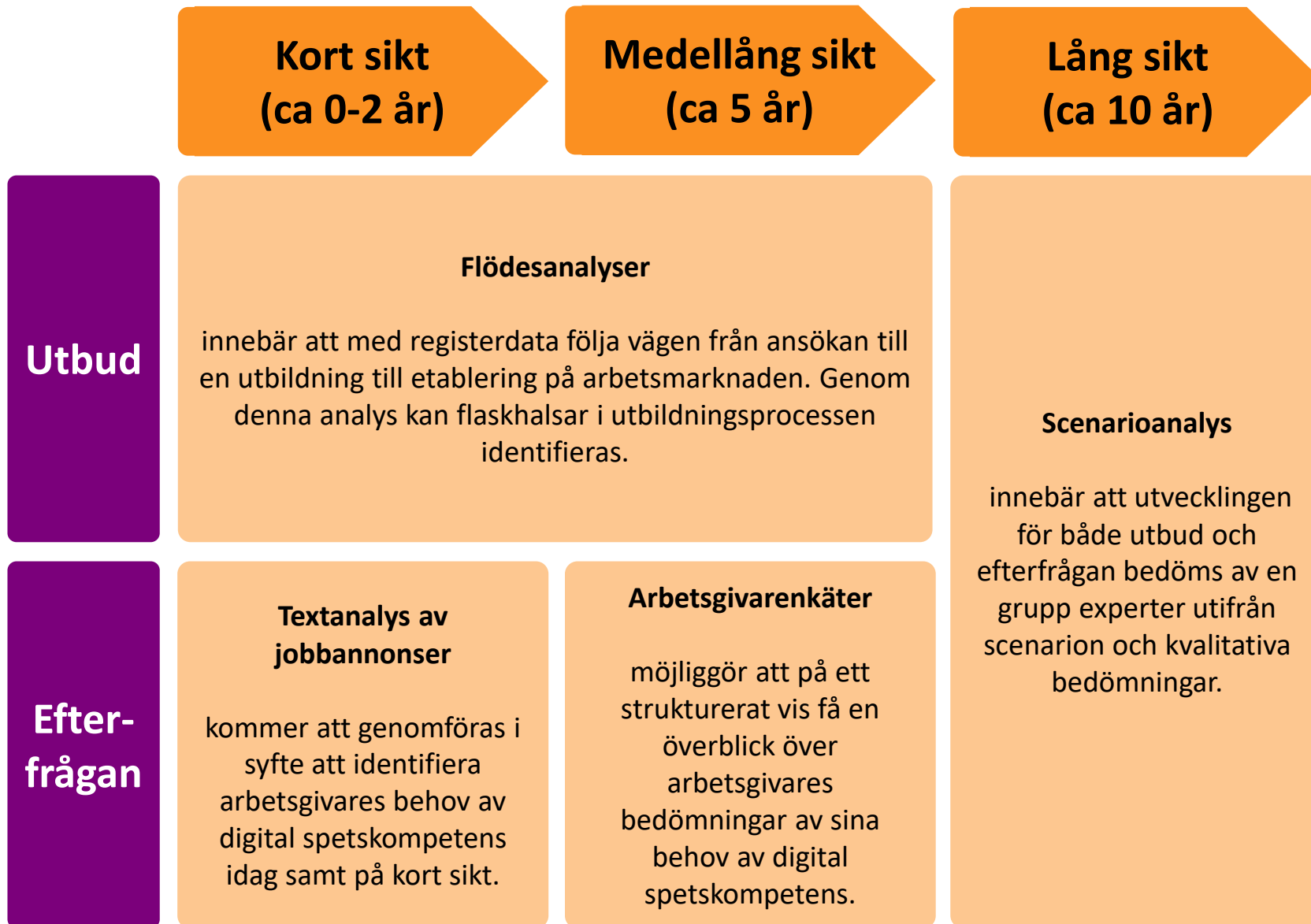
Diagram 4. Arbetsmarknadsläget per län år 2035

Hur ska vi tolka den regionala bilden?

För denna utbildningsgrupp påverkas bedömningen 2035 av arbetsmarknadsläget vid prognosens början.

Data hämtad senast

Ingående data kommer från Arbetsförmedlingens dataset för [historiska jobbannonser från Platsbanken](#). Hämtades senast 2022-05-02 och sträcker sig mellan 2006-01-01 till 2022-03-31.

Så tolkar du tabellen

Annonser: Antal unika annonser där kompetensen eller yrkestiteln förekommer under senast uppmätta månad i ingående data.

Trend: Den historiska förändringen, i procent, över valt tidsintervall jämfört med senast uppmätta månadsvärde i ingående data.

Prognos: En beräknad framskrivning i procent, över valt tidsintervall, med start från senast uppmätta månadsvärde i ingående data. Framtagen med metoden exponentiell utjämning.

TOPPLISTA KOMPETENSER

Trend 18 mån

Namn

Annonser

Trend 18 mån

ANNONSER DATA/IT

5343

145.0 %

Java

808

91.0 %

Microsoft Azure

715

180.4 %

TOPPLISTA YRKEN

Trend 18 mån

Namn

Annonser

Trend 18 mån

ANNONSER DATA/IT

5343

145.0 %

Systemutvecklare

2100

132.8 %

Projektledare

405

200.0 %

Återkommande prognos/analyser

Avsändare / producent	Typ av produktion	Periodicitet	Underlag	Yrken /utbildningar	Prognos-horisont	Geografisk indelning
SCB	Trender och prognoser	Vart tredje år	Kombination av olika statistiska underlag (registerdata)	58 olika utbildnings-inriktningar	Den senaste prognosen sträcker sig fram till 2035	Nationell & regional nivå.
UKÄ	Planeringsunderlag	Ungefär vart tredje år	Trender och prognoser samt kompletterande underlag	35 olika utbildnings-inriktningar	Den senaste prognosen sträcker sig fram till 2035	Nationell nivå
SCB	Arbetskraftsbarometern	Årligen	Webenkät	Ca 70 utbildningsgrupper	Nuläge och 1-3 års sikt	Nationell nivå
SACO	Yrkesprognoser	Årligen	Bygger på bedömningar om arbetsmarknaden från Saco-förbunden.	60 akademikeryrken	Fem år	Nationell nivå
Arbetsförmedlingen	Yrkesprognoser	En gång per år	Registerdata och intern verksamhetsstatistik	15 yrkesområden	Ett samt fem års sikt.	Nationell, FA-regioner,
Svenskt Näringsliv	Rekryteringsenkät	Ungefär vartannat år	Enkät till Svenskt Näringslivs medlemsföretag	Yrken fördelat per branschorganisation	Nulägesanalys, i vissa fall bedömningar på kort sikt	Nationell och regional nivå
Myndigheten för yrkeshögskolan	Områdesanalyser	Material för internt bruk samlas in löpande (7st analyser 2020, 1st 2021).	Kombination av flera typer av underlag från SCB, AF & bransch	200 aktiva utbildningsinriktningarna grupperas i ett 50-tal analyser.	Ungefär 3-5 års sikt	Nationell nivå (dock även regional nivå internt)
Tillväxtverket/SCB	Regionala matchningsindikatorer	Årligen	Registerdata	Yrken/utbildning	Nuläge	Län/FA
IT&Telekomföretagen branschprognos	Kompetensenkät	Vart tredje år sedan 2012	Webenkät	Yrken med IT-, telekom- och annan digital spets	Mäter nuläge samt prognos på 3-5 års sikt	Nationell nivå
Socialstyrelsen branschprognos	Arbetsmarknadsenkät för Nationella Planeringsstödet (NPS)	Årligen	Webenkät	Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	Nuläge	Län

Sammanfattning

- Det finns relativt god tillgång på statistik och prognoser på nationell nivå
- Det finns ett behov av regionaliserade prognoser på kompetens/yrkes/bransch – nivå
- Ny reformer kräver bättre underlag (omställningsstudiestödet, dimensionering av gymnasial utbildning)
- Det behövs former och forum för samverkan kring prognosresultaten

Turism och besöksnäring

Turism och besöksnäring har stor betydelse för hållbar tillväxt och sysselsättning. Konsumtion i flera branscher, såsom hotell och logi, restaurang, detaljhandel, transport och kommunikation.

Utbildning för vuxna ^ Yrken och framtid v

- Val av utbildning för vuxna
- Olika utbildningsformer för vuxna >
- Anpassa dina studier som vuxen >
- Guide för att göra ett studieval
- Hitta utbildningar för vuxna**
- Kontakta en studie- och yrkesvägledare

Regeringens proposition 2021/22:159

Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

illväxtverket